

ДВАДЦЯТИП'ЯТИЛІТТЯ ПОЧАТКУ ВІДРОДЖЕННЯ УКЦ

В цей рік відзначення Тисячоліття Хрещення України багато з нас пережило відновлення своїх хресних обітів, і це найбільший осяг тих святкувань. Найяскравішим результатом цієї епохальної події буде прихід нового житття, зміна обличчя нашої громади в діяспорі. Але покищо цей вислід не отриманий, і ще до нього треба прямувати.

В Україні і в Радянському Союзі сучасне відродження, динамічні процеси і діяльність Української Католицької Церкви внесли справжню зміну в характер даних цього суспільства. В серпні минулого 1987 року частина духовенства почала активно діяти і це привело до неабиякого піднесення серед вірних. В грудні був створений Комітет і розпочато збирання підписів за відновлення легального статуту УКЦ. Така форма боротьби за легалізацію дуже вдала, а теж відчутна для людей, бо треба повністю і відкрито подати свої дані, як прізвище, ім'я, адресу. І кожний, що ставить підпис за нашу Церкву, виконує малий подвиг, бо відвертає себе від страху, займає і громадянську позицію. В червні відбулася зустріч між офіційними делегаціями УКЦ і Римського Апостольського Престолу, під час якої українці звернулися із закликом до Римського Архиєрея, «щоб проголосити нашого Верховного Архиепископа і Кардинала Любачівського Патріархом Української Католицької Церкви». Для нашої Церкви в Україні «дуже це важливе, іще не лише тому, що Церква матиме якоюсь мірою статус автономности, але й тому, що УКЦ матиме прямий вихід на Наддніпрянську Україну». Наші церковні власті в Україні слушно думають, що нині треба вести боротьбу за відновлення статусу легальности «і таким чином патріархату УКЦ». Зараз географія парафій УКЦ поширилась на весь Радянський Союз, там, де існують українці, тому проголошення патріархату сьогодні є дуже важливим. Як відомо із діяспорної преси, відбуваються прилюдні святкування нашою Церквою Тисячоліття Хрещення України і таких святкувань пляновано провести 15-18, а якщо вдасться, то іще більше. Цієї осени плянується відкрити Український Католицький Університет, щоб дати систематичну високу українську католицьку освіту студентам, які вже присвятилися діяльності Церкви. Вже існує пряма домовленість із декількома професорами.

Треба також звернутись із проханням до української діаспори, щоб затопити Україну книжками з історії Церкви, Канонічного Права, Богословії тощо, очевидно українською мовою.

Ось сучасний стан УКЦ в Україні, який свідчить про те, що Церква є в стані піднесення і навіть сама спроба, навіть самі розмови про відкриття Українського Католицького Університету, про поширення постійної місійної діяльності УКЦ по цілому СРСР, про зайняття явної громадянської позиції, несення тих всіх ідей в повітрі й готування до практичного їх втілення теж свідчать про стан духу Церкви.

Це все нас приводить двадцять п'ять років назад, коли в 1963 р. ісповідник віри і глава УКЦ, митрополит Йосиф Сліпий прибув на Захід. У проповідях, виголошених кілька тижнів опісля, відвідуючи українські римські громади, недавній *паралітик* говорив про своє *оздоровлення*. Він теж передбачував сучасну динаміку і поступ вперед УКЦ в Україні. Ось деякі його слова: «... і нині, мої дорогі, ми є свідком того знищення і являємося вам наочним доказом тих всіх переходів, переживань і терпінь. Але, слава Богові, не лише свідком великого знищення і упадку, розгрому Церкви, але свідком таксамо і того проблиску, який починає сіяти на тих наших руїнах». (Твори XII, 22).

«... Мої дорогі, наша поява тут, як вже згадувано, є водночас *тим світанком, промінчиком*, може ще дуже слабим, що починає прояснюватися над тими понурими і грізними руїнами на наших землях. Та здається наче би Боже Провидіння хотіло глянути нанас оком... І молім Господа в оцій Жертві, щоб змилювався над нашою Церквою і народом і вкоротив час досвіду і кари, та прийняв з наших уст належну хвалу» (Твори XII, 23).

«Мої дорогі, коли стоїмо тут перед вами, як той свідок тої великої жадливої церковної руїни, водночас можна сказати, що може — Дай Боже, щоб так було, *може ми є й тим першим, найнедостойнішим вістуном відродження нашої Церкви...*» (Твори XII, 27).

Я лише хотів затриматись над деякими висловами найбільшого українського мужа другої половини нашого двадцятого століття на початку його перебування в діаспорі. Але дійсно, дивлячись у минуле, на більшість дій життя Патріярха Йосифа й аналізуючи сучасний стан динаміки УКЦ в Україні, ми не можемо не завважити, що ті самі думки й ідеї нині в Україні

мають чільних прихильників і навіть старання практичного достосування в несприятливих умовах. Внесок офіційною делегацією УКЦ прохання про визнання патріярхату в руки представників Римського Апостольського Престолу і сподівання, що воно має прийти разом з легалізацією, плян урухомлення Українського Католицького Університету, та й саме відродження нашої Церкви, яке Патріярх Йосиф передбачив на сучасні роки, що ясно проявляється в участі тисячів мирян в різних «нелегальних» відправах — це все було програмою дій покійного великого ума.

Сьогодні не можна собі логічно пояснити відродження УКЦ і її поширення по цілому СРСР так само, як і 25 років тому не можна було собі пояснити, як за людською логікою митрополит Йосиф був визволений. Це все є Божим чудом.

«... Скільки то молитов... заносили до Господа Бога вірні... Це все відоме і невідоме, як молимося на Службі Божій і нині, воно неначе зосереджується і унагляднюється, і взиває нас усіх, *щоби подякувати Господу Богу за це безмежне милосердя, що перед вами, без сумніву, являється Божим чудом...*» (Твори XII, 23).

«Ось таке чудо сповняється і на ваших очах. Обезсилена, зв'язана по руках і ногах, людину у в'язниці, а також було тисячі священників і вірних, не маючи жодної можливості руху й виходу в тюрмах і лаграх, своїми молитвами і стараннями ставить її Святіший Отець... перед Христа з усильними мольбами духовенства і вірних, щоби Він змилювався і дав доказ Своєї всемогучості. І недужий встав і вийшов з тюрми. Безліч в'язнів і недовірків на волі піднесли крик, як це могло статися, що його звільнено від узів, коли нема Бога і нема Його сили. Та довершеної події ніхто не може заперечити, що *паралітик* уздоровлений і *являється отут між вами...*» (Твори XII, 31).

«... І так нераз приходиться на думку, що може дійсно за звільнення з тюрми і від знущань, з яких Боже провидіння вирятувало, не слідує належна подяка. Тому і прохаємо вас про поміч» (Твори XII, 22).

Таке чудо сталося, без сумніву, тоді, бо принесло народження нових ідей в нашій Церкві у діаспорі та в Радянському Союзі. І це чудо продовжується, бо Йосиф-Ісповідник був лише першим вістуном відродження нашої Церкви і ми це бачимо і переживаємо. Але тепер події вже

не стаються в Римі, а там, в Україні і на широких просторах цілого Радянського Союзу, де постійно летів думками той, що в своєму Завіщанні написав, що «жива і дійсна Українська Церква увінчала патріяршим вінцем».

Коли нині в Римі, під час самого великого входу, який в 1975 році викликав стільки писань, поминається тільки «архієпископа Мирослава» (Папська Літургія в церкві св. Петра) і ніхто не реагує, то в Україні «живе і дійсна Українська Церква, увінчана патріяршим вінцем». Подякуймо Богові за всі чуда, які Він приніс нашій Церкві, й молімся, щоб інші чуда вповні зреалізувалися і просвітили членів альтернативної УКЦ, щоб Приснодіва Богородиця прийняла під Свій Могутній Покров цілу нашу Українську Церкву в тисячоліття її існування і двадцятип'ятиліття початку її відродження.

Михайло Димид
